

úr lögtinginum

Frásögn úr lögtinginum
Jóhann Mortensen

25.000 til bjálving

Pensionistar, sum búgva í egnum, husum kunnu nú fáa 25.000 kr. í stuðulsáni til bjálving av husunum.

Landsstýrið mælti í sjálvum uppskotinum til 20.000 kr., men ein meiriluti í sósíal nevndini mælti til at hækka lánid upp í 25.000 kr. Bára sjálfstýrisflokkurin tók ikki undir við hesum í nevndini.

Láni eru rentu- og avdráttarfrí og skulu ikki gjaldast, uttan ta húsini verða seld ella onkur annar yvirtøkur tæy.

Landið setur í skipasmiðju

Tað almenna fer nú at seta 180.000 kr. í Vestmanna Skipasmiðju. Uppskot um hetta kom frá landsstýrinum, men ein minniluti í figgjarnevndini mælti til ta treyt, at fyrst skuldi henda upphæddin bjóðast út til almenna sølu.

Uppskotið hjá minnilutanum, Ivan Johannesen, Hilmar Kass og Adolf Hansen, fall.

Síðan varð uppskotið hjá landsstýrinum samtykt. Naðað av orðaskifti var um málið. Tað snúði seg eins og við 1. viðgerð um, at tað almenna skal luttaka ella ikki í vinnulivinum.

Fólkaflokkurin og sjálfstýrisflokkurin vilja, at Dimma framvegis skal vera alment kunngerðarbláð

Hvorki fólkaflokkurin ella sjálfstýrisflokkurin atkvøddu fyrri uppskotinum hjá javnaðarflokkinum um at stovna eitt alment kunngerðarbláð. 15 lögtingslimir atkvøddu ja, 15 atkvøddu ikki, meðan tveir atkvøddu nei.

Aktvøtt varð við navnakalli. Já atkvøddu: Juul Jacobsen, Adolf Hansen, Vilh. Johannesen, J. Dalsgaard, Tor. M. Olsen, Jørgen Thomsen, Sv. Midjord, Jona Henriksen, Atli Dam, Ove Mikkelsen, E. Patursson, Karin Kjølbro, Petur Reinert, F. Isaksen og Hans M. Joensen.

Atkvøddu ikki: A. Kallsberg, Óli Breckmann, Óssur D. Jacobsen, Sv. Áge Ellefsen, Edmund í Garði, Elif Samuelsen, Ivan Johannesen, Johs. M. Olsen, Eli Nolsøe og Jógvan Sundstein.

Nei atkvøddu: Jógvan Olsen og Pauli Ellefsen.

Síðan varð hetta uppskotið samtykt við 17 atkvøðum: „Landsstýrinum verður álagt at gera uppskot til tær lógarbroyttingar, sum eru neyðugar fyrri at feroyskum blóðum kann vera boðið at gerast almenn lysingarblóð á jøvnum fotti.“

Naðað av orðaskifti var, um eitt slíkt uppskot kann lata seg fremja ella ikki.

Eisini rentustudningur fyrri sparing til grundstykki

Eitt samt lögting atkvøddi fyrri uppskotinum hjá javnaðarflokkinum um at broyta rentustudningin, landsstýrið letur teimum, sum spara saman til sethús. Men nú fævnir lógin ikki bara um sparing til sethús, men eisini til keyp av grundstykki og keyp av husum.

Harafturat eru upphæddirnar broyttar. Rentustudningurin, sum hevur verið halvtannað prosent, hækkað upp í tvey prosent.

Hægsta upphæddin, loyvt hevur verið at seta inn árliga og fáa rentustudning, hevur verið 10.000 kr. Hendan upphæddin hækkað nú upp í 20.000 kr. Samlaða upphæddin fyrri at fáa studningin hevur verið 50.000 kr., men hækkað nú upp í 100.000 kr.

Lógin kemur í gildi 1. mai.

Lógarnevndarbeiðir framvegis við arbeiðaraverndini

Løgtingið hevur ikki avgreitt uppskotið um broytingar í lóginu um arbeiðaravernd.

Uppskotið hjá landsstýrinum miðaði imoti at loyva arbeiðseftirlitinum at seta danskar kunngerðir í gildi, tí hvorki arbeiðseftirlitið ella umsitingin hevur arbeiðsorku ella umstøður at gera feroyskar kunngerðir á øllum økjum.

Málið er ikki endaliga avgreitt og lógarnevndin ynskir tí at arbeiða viðari við málinum.

Eingi lán til ungdomsarbæði

Løgtingið hevur felt eitt uppskot frá Sverra Midjord um, at landskassin í mesta lagi árliga skal veita kommunum tvær mill. kr. í lán um til ungdomsarbæði.

Hetta broytingaruppskotið varð sett fram undir viðgerðina av uppskotinum um fritíðar- og dansviðurskifti í hævudsstaðnum.

Hetta uppskotið, sum E. Patursson, K. Kjølbro, J. Dalsgaard og J. Henriksen lögdu fram, miðaði imoti at veita

Torshavnar kommunu eina millión í rentufriðum lán til at loysa dansviðurskiftini í bynum.

Men eftir viðgerð í sósíal nevnd hava uppskotsstíllarnir tikið málið aftur. Undir viðgerðini segði Jona Henriksen, at hon helt tað vera heldur enn ikki lógið, at veita størstu kommunu í landinum lán til dansihøli, ta eingin á bygd var komin til tingið við umsókn um hjalp til dansistovu. Men ta talan var um fyrirlisloyn av dansviðurskiftinum.

Annars heldur Jona Henriksen, at dansfólkið kundi klára uppgavuna sjálf.

Tað finnst nógv felagshús her á plássinum, sum øi sjálvi hava fingið sínar bygningar upp við stórum stríði og ofurvilja frá limanna síðu og við hjalp frá Gudi og øðrum goðum fólki, og tað sama vildi eg hildið, at dansingdomurin í Havn er førur fyrri, segði Jona Henriksen.

Eingin góðskumetingarkærustovnur — men javnari góðsking

Ein meiriluti í lögtinginum var ikki sannaður at stovna góðskumetingarkærustovnin, sum framburðs- og fiskivinnuflokkurin skeyt upp. Men lögtingið er sannað at fáa eina javnari góðsking kring alt landið og at endurskoða lóggevuna á økinum.

Undir 2. viðgerð kom tjóðveldisflokkurin við einum broytingaruppskoti. Hetta alegði landsstýrinum at gera nýggja reglugerð fyrri vrakarastovnin, um góðskumeting og kanning av frystum og saltaðum søluurdráttum.

Men fiskivinnunevndin hevur viðgjørt málið av nýggjum. Ein meiriluti, allir uttan framburðsflokkurin, setti fram eitt nýtt uppskot til samtyktar. Uppskotið, sum varð samtykt við 30 atkvøðum, er soljóðandi:

„Heitt verður á landsstýrið um at skipa soleiðis fyrri, at vit fáa eina javna góðskumeting kring landið, og at endurskoða lóggevuna viðvíkjandi vraking av øllum fiski og fiskauðrættum.“

»Grein 13« forðaði pensio- nistum at fáa hægri brennistudning

Tveir samgongumenn í sósíalu nevndini lupu frá, tá málið kom fyrri aftur lögtingið

Tann tiltikna »grein 13« í samgonguskjalinum elvdi friggjakvøldið til, at pensionistar ikki kunnu fáa 150 kr. meira í brennistudningi.

Ein meiriluti í sósíalu nevndini var samdur um at broyta uppskotið hjá landsstýrinum og hækka studningin upp í 1350 kr.

Frederik Olsen, úr sjálfstýrisflokkinum, tók ikki undir við uppskotinum. Men ta lögtingið skuldi viðgera málið, boðaði Jógvan Sundstein frá, at hann og Eli Nolsøe høvdu broytt stóðu.

Frederik Olsen hevði ta grundgeving, at hadd var ikki tikið fyrri ein hækking á figgjarlógini.

Vilhelm Johannesen viðmerkti, at ta lögtingið í fyr fyrstu ferð samtykti brennistudningin, stóð ikki eitt oyra á figgjarlógini.

Undir umrøðuni fyltist bæði Karin Kjølbro og Sverre Midjord á arbeiði í nevndini.

Karin segði, at orslitið ongatíð kundi gerast annað, enn samgongan ynskí, men eitt alvarsamt arbeiði kundi fara til betri úrslit. Men ta til stykkis kom, kom einki burtur av arbeiðnum kortini.

Ta tingið skal jatta pensionistum 150 kr., eru eingir pengar, men ta menn koma og biða um milliónir, kunnu pengarnir altíð finnast, segði Sverre Midjord.

Adolf Hansen harmaðist um, at sjálfstýrisflokkurin ikki kundi vera við at veita pensionistum 150 kr. Adolf helt ikki, at sjálfstýrisflokkurin lá máðuni meira.

Annars spurdi Adolf Hansen, um sjálfstýrisflokkurin visti av, at eingin lóg er fyrri at útgjalda 44 oyru í oljustudningi fyrri hvønn lítur.

Tað kenni eg einki til, svaraði Hilmar Kass. Tað er óskil bara at nýta pening, uttan mun til hvat stendur á figgjarlógini. Vit anna pensionistum 150 kr., men so skuldi tað verið á figgjarlógini.

Jógvan Sundstein hevur gjørt seg óneyðugan. Men tað er ikki fyrstu ferð, segði Erlendir Patursson. Hann nevndi málið um feroyskan heimamætt, pass og úttanríkisumboð.

Ta hevði Jógvan Sundstein skrivað undir, men leyp frá.

Sverre Midjord harmaðist um, at 150 kr. til pensionistar fekk »korthúsið« at rapa.

Hann tók domi um keypið av gomlu utvarpshúsum á Bryggjubakka fram. Hetta setti javnaðartingmaðurin í seriband við orðini hjá sjálf-

stýrisflokkinum um, at sjálfstýrisflokkurin skuldi fáa skil á figgjarviðurskiftini. (Tingmenn ívast um heimild er fyrri keypinum, blaðm.)

Hilmar Kass pyntar seg við læntum fjarðum, um hvussu abyrgdarfullur sjálfstýrisflokkurin er í figgjarlógini, segði Atli Dam. Higar til er bert talan um smáputl, meðan einki mark er fyrri, ta tað passar samgonguni.

Atli Dam visti á, at javnaðarflokkurin ferð eftir ferð hevur spurt, hvussu eitt figgjarlóg — tær írestandi 5,5 mill. kr. til Útvarp Føroya — skal loysast.

Gjaldið er sett til 350 kr. Men hvar skal restin koma frá, spurdi Atli Dam.

Eisini upplýsti javnaðarmaðurin at flokkurin hevði sett sum treyt fyrri keypi av gomlu utvarpshúsum, at málið skuldi leggjast fyrri tingið.

Men tað er tað ikki. (Torhjørn Poulsen hevur vist á, at landsstýrið hevur met, at keypið kundi figgjast úr sjónvarpsgrunninum.)

Við atkvøðugreiðsluna voru 15 atkvøður fyrri at geva pensionistum 1350 kr. í brennistudningi. Men tað voru tveir atkvøður ov lítið.

Síðan samtykti lögtingið at geva pensionistum og stórum upphaldarum 1200 kr. í brennistudningi.

Spenningurin var stóur um studentaskúlan í Eysturoy

Málið ikki endaliga avgreitt enn. Eitt broytingaruppskot er komið um at keypa skúlan í Runavík

— Leggja vit ikki skúlan í Kambsdali, forða vit eini framtíðar skúla-planlegging. Tekur tingið aðra avgerð, so velur tingið eina dýrari loysn upp á longri sikt.

Segði Elif Samuelsen, landsstýrismaður í skúlamálum, beint aðrenn lögtingið skuldi taka stóðu til, hvar studentaskúlin í Eysturoynni skal liggja.

Óg aðrenn hevði formaður í lögtingsins skúlanevnd, Óli Breckmann, sagt, at tað var ein betri loysn upp á longri sikt, um studentaskúlin fyrribils varð lagdur í Runavík. Hann segði, at tað fór at kosta 40 mill. kr. at trýsta ein skúla niður í Kambsdali.

Óli Breckmann var saman við einum meiriluta í skúlanevndini gingin imoti atlan-

ini hjá landsstýrinum um fyrribils at leggja studentaskúlan við Gøugjögvi. 15 meirilutalimælum voru eisini Hilmar Kass og Ivan Johannesen.

Ein minniluti, Finnboi Isaksen, hevði eitt annað uppskot — at leggja studentaskúlan í Klaksvík.

Ein annar minniluti, Jóanes Dalsgaard, tók undir við uppskotinum hjá landsstýrinum, men hevði sínar egnu viðmerkingar til málið.

Spenninurin var tí stóur aðrenn atkvøðugreiðsluna. Fleiri eysturoyingar voru á áskoðaraplássinum og Óli Breckmann gekk duliga aftur til teirra. Ella sum onkur segði: »Hann fisker í rørt vande«.

Við atkvøðugreiðsluna fekk uppskotið hjá meirilutanum í skúlanevndini bert 15 atkvøður. Tvær restaðu í.

Uppskotið hjá Finnboi

Isaksen fekk 10 atkvøður, meðan landsstýrisuppskotið so varð samtykt við 25 atkvøðum.

Men hetta var bert 2. viðgerð. Ein 3. og endalig viðgerð skal tí fara fram.

Til hesa viðgerðina skal eitt broytingaruppskot viðgerast.

Óli Breckmann hevur saman við Hilmar Kass og Adolf Hansen skotið upp, at landsstýrið gjøgnum skúlayfyriritingina tekur samráðingar upp um keyp av skúlanum í Runavík 4,8 mill. kr. við tí fyrri eygað at seta á stovn sjálfstøðugan studentaskúla fyrri eystara meginokkið.

Tað er nevniliga so, at Runavíkar kommunu hevur bjóað landsstýrinum at keypa skúlan í Runavík.

3. viðgerð av studentaskúlamálinum fer væntandi fram í dag.